

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **X**, zastoupený JUDr. Pavlou Martínkovou, advokátkou se sídlem 1. máje 144, Vimperk, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 1. 2023, č. j. 54 Ad 9/2022-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 5. 2022, č. j. MPSV-2022/79489-913, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Českých Budějovicích ze dne 22. 6. 2018, č. j. 8158/2018/VIM, ve věci návrhu žalobce na změnu výše příspěvku na péči ve smyslu § 23 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Žalovaný rozhodoval ve věci znovu poté, co jeho předchozí rozhodnutí zrušil Krajský soud v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud“) rozsudkem ze dne 17. 1. 2022 v návaznosti na závazný právní názor, který vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 9. 2021, č. j. 5 Ads 52/2020-68. Krajský soud ve zrušujícím rozsudku konstatoval, že nebyl zjištěn dostatečně skutkový stav pro rozhodnutí ve věci. Uložil tedy žalovanému jeho doplnění s ohledem na závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví různá, se specializací posudkové lékařství, ze dne 27. 12. 2019, zpracovaného MUDr. V. L., který žalobce přiložil k žalobě (dále též „znalecký posudek 2019“), a to včetně nově provedeného sociálního šetření.

[2] V novém rozhodnutí o odvolání ze dne 6. 5. 2022 žalovaný vycházel z doplňujícího posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, oddělení výkonu posudkové služby České Budějovice (dále též „PK MPSV“) ze dne 19. 4. 2022, podle něhož nešlo u žalobce v období od 16. 3. 2018 do 7. 7. 2019 o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, ale o neustálený zdravotní stav (perioperační a pooperační období), a v období od

8. 7. 2019 již šlo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak žalobce nebyl schopen zvládat pouze jednu základní životní potřebu – péče o domácnost (dále též „posudkové hodnocení 2022“).

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 5. 2022 žalobu, kterou krajský soud zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného stran zvládání základních životních potřeb žalobcem. K tomu poukázal na posudkové hodnocení 2022 a na závěry provedených sociálních šetření. Konstatoval, že žalovaný své závěry řádně, logicky a přesvědčivě zdůvodnil. Dále uvedl, že PK MPSV v posudkovém hodnocení 2022 reagovala na výtky z předcházejícího řízení, a vyjádřila se k závěrům znaleckého posudku 2019. Rovněž žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečně reagoval na závěry vyslovené ve znaleckém posudku 2019. Podle krajského soudu posudkové hodnocení 2022 splňuje požadavky jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti. V souladu s pokynem předchozího zrušujícího rozsudku se PK MPSV vypořádala s odlišnými závěry znaleckého posudku 2019, vysvětlila, proč se s nimi neztotožnila, a tyto rozpory tak dle krajského soudu vyjasnila. Její závěry o hodnocení stupně závislosti žalobce jsou přesvědčivé, jednoznačné a celistvé. Nevzbuzují žádné pochybnosti či další otázky. Zdravotní stav žalobce a jeho schopnost zvládat základní životní potřeby byly dostatečně objektivizovány a zhodnoceny. Krajský soud rovněž zdůraznil, že správní soudy nemají k posouzení zdravotního stavu potřebné odborně-medicínské znalosti, a proto vždy vycházejí z vyjádření subjektů, které takové znalosti mají.

III.

[4] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Namítl, že se krajský soud nevypořádal přesvědčivým a dostatečným způsobem se závěry znaleckého posudku 2019, které jsou ve zjevném rozporu s posudkovým hodnocením 2022. Krajský soud se opřel výhradně o posudkové hodnocení 2022 a konstatoval, že PK MPSV řádně posoudila závěry znaleckého posudku 2019, rozpory vyjasnila a své závěry zdůvodnila přesvědčivým, jednoznačným a celistvým způsobem. Krajský soud však neuvedl, o jaké rozpory se jednalo, jak byly vyjasněny a proč jsou závěry PK MPSV na rozdíl od odborných závěrů soudního znalce správné. Krajský soud se tak slepě spolehl na posudkové hodnocení 2022. Z jeho rozsudku neplyne, proč jsou námitky stěžovatele liché, mylné nebo vyvrácené. Jestliže se v řízení objevily dva protichůdné odborné posudky zkoumající splnění podmínek pro přiznání příspěvku na péči stěžovatele ve druhém stupni závislosti a posouzení zdravotního stavu je věcí odborně-medicínskou, pak měl krajský soud nechat vypracovat revizní znalecký posudek, případně vyslechnout stěžovatele k jeho zdravotnímu stavu a schopnosti zvládat základní životní potřeby. Jelikož tak neučinil, dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a k nesprávnému právnímu posouzení věci. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

pokračování

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se plně ztotožňuje s posouzením krajského soudu a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud předesílá, že se na nyní projednávanou věc užije § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* V nyní posuzované věci totiž krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti příslušné novely s. ř. s. a současně rozhodoval specializovaný samosoudce (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31 či ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34).

[8] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Při tom vycházel ze závěrů usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, v němž kasační soud vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Závěry plynoucí z tohoto usnesení jsou přiměřeně uplatnitelné také v nyní projednávané věci (shodně rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28, ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 23. 7. 2021, č. j. 4 As 156/2021-50, ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 1. 9. 2021, č. j. 1 As 148/2021-44, ze dne 7. 10. 2021, č. j. 6 Azs 242/2021-21 atp.). Kasační stížnost lze tudíž přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v projednávaném případě nejsou výše uvedené podmínky splněny, a proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou.

[10] Podstatou kasační stížnosti je výtky stěžovatele, že se krajský soud spolehl na posudkové hodnocení 2022 a nenechal vypracovat revizní znalecký posudek, ačkoliv PK MPSV dospěla k odlišným závěrům než znalecký posudek 2019.

[11] Z ustálené judikatury vyplývá, že v řízeních ve věci příspěvku na péči závisí rozhodnutí soudu především na odborném lékařském posouzení. Stěžejním důkazem je zde lékařský posudek posudkové komise. Na jeho obsah je proto kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Tento požadavek spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit. Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku. Úkolem správních soudů je poté vyhodnotit, zda je z posudku posudkové komise zřejmé, že byl stav účastníka řízení komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace, že bylo přihlédnuto ke všem tvrzeným obtížím a že byly odstraněny případné rozpory v odborných hodnoceních – tedy zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22, ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013-43; ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Ads 116/2014-46, či ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15).

[12] Pokud posudek posudkové komise splňuje kritéria celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, není nutné další posudek v řízení před krajským soudem provádět (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Ads 84/2018-32). Podle stabilní judikatury týkající se rozhodování o invalidním důchodu, které je také závislé na medicínském posouzení, je namísto dokazovat zdravotní stav účastníka řízení prostřednictvím ustanovení znaleckého posudkového orgánu na nejvyšší odborné úrovni pouze v případě, vzniknou-li pochybnosti o dosud zjištěném zdravotním stavu, zejména o stanovení určujícího zdravotního postižení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2003, č. j. 4 Ads 19/2003-48, ze dne 9. 10. 2013, č. j. 3 Ads 116/2012-24, či ze dne 15. 8. 2018, č. j. 3 Ads 212/2017-25). Zpracování revizního posudku znalcem z oboru posudkového lékařství je tedy třeba zadat tehdy, pokud by o celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti posudku posudkové komise byly pochybnosti a pokud by současně znalecký posudek mohl tyto pochybnosti odstranit (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, publ. pod č. 150/2004 Sb. NSS).

[13] Tyto podmínky nebyly v daném případě dány. Nejvyšší správní soud má totiž ve shodě s krajským soudem za to, že posudkové hodnocení 2022 bylo jednoznačné, úplné a přesvědčivé. Neobsahovalo již předchozí nedostatky, které byly popsány zejména v rozsudku kasačního soudu č. j. 5 Ads 52/2020-68. PK MPSV vysvětlila, jak posuzovala funkční schopnosti stěžovatele před zhoršením zdravotního stavu, které je datováno lékařským nálezem z května 2018 a proč se podle ní do července 2019 nejednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Podrobně popsala, jak hodnotila vývoj stavu stěžovatele, proč další poruchy jeho zdravotního stavu v tomto období neměly vliv na zvládání základních životních potřeb a proč určila, že u něj lze dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav datovat až v období od července 2019, kdy ortoped po adekvátní rekonvalescenci po reoperaci kolenních kloubů stěžovateli doporučil postupně plnou zátěž. Pro toto období pak PK MPSV bezrozporně a řádně zhodnotila jednotlivé dílčí aktivity

pokračování

vymezené pro jednotlivé základní životní potřeby v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., přičemž vycházela rovněž z obou sociálních šetření provedených u stěžovatele. Její závěry k předestřeným otázkám stěžovatel v žalobě nijak nerozporoval.

[14] Co se týče namítaných rozporů mezi odbornými závěry PK MPSV a znaleckého posudku 2019, jejichž vypořádání stěžovatel v napadeném rozsudku postrádá, je třeba jej odkázat právě na posudkové hodnocení 2022. PK MPSV se totiž s odlišnými závěry znaleckého posudku 2019 podrobně vypořádala na stranách 11 a 12. Upozornila na to, že znalec vycházel z nesprávného data zjištění zhoršení zdravotního stavu (uvolnění endoprotézy kolenních kloubů bylo verifikováno v květnu 2018, nikoliv v červenci 2018). Dále uvedla, že konstatování znalce o trvalosti stavu stěžovatele od července 2018 a jeho předpokládaném zhoršování vyvrátilo sociální šetření provedené v březnu 2022, tedy po datu zpracování znaleckého posudku 2019. Při tomto sociálním šetření si stěžovatel efekt endoprotézy kolenních kloubů chválil, zlepšila se jeho chůze (v interiéru používal již jen jednu francouzskou hůl) a byl doma sám (soběstačnost). Došlo tedy k postupnému zlepšení. PK MPSV rovněž označila nedostatek znaleckého posudku 2019 v podobě absence posouzení zvládání základních životních potřeb za pomoci facilitátorů a identifikovala jednotlivé skutečnosti, které znalec při svém posouzení opomněl hodnotit. PK MPSV tedy v posudkovém hodnocení 2022 řádně a přesvědčivě zdůvodnila, proč dospěla k jiným odborným závěrům než znalec. Při tom vycházela rovněž z poznatků, které znalec neměl v době zpracování svého posudku k dispozici. Jak uvedl již krajský soud, její závěry jsou přesvědčivé, dostačující a řádně odůvodněné. Stěžovatel je ostatně v žalobě ani v kasační stížnosti nijak konkrétně nenapadl. Za popsané situace by bylo skutečně nadbytečné přistoupit k provedení revizního znaleckého posudku, neboť zdravotní stav stěžovatele i důvody jeho rozdílného hodnocení ze strany PK MPSV a znaleckého posudku 2019 byly řádně objasněny (k tomu viz rozsudky zdejšího soudu č. j. 2 Ads 9/2003-50, a ze dne 27. 10. 2004, č. j. 3 Ads 3/2004-89).

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení takové intenzity, které by mohlo vést k přijatelnosti kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39). Proto kasační stížnost odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 8 As 287/2020, sp. zn. 6 Ads 139/2021, sp. zn. 9 As 83/2021). Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tudíž právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl sice ve věci úspěch, avšak právo na náhradu nákladů mu podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2024

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu